



CHVÁLKOVICKÝ HLASATEL



občasník městské části Olomouc-Chvádkovice

duben 2018

číslo 1

ročník VI

Příběhy němých svědků chvádkovické historie



Při návštěvě Chvádkovic srdce historika umění zaplesá. Na malém prostoru se zde nachází množství soch a sousoší, které za sebou mají zajímavou, někdy i dechberoucí minulost. Některé z příběhů těchto němých svědků historie jsou známé, jiné byly v průběhu času zapomenuty a čekají na znovuobjevení. V novém seriálu věnovaném chvádkovickým sochám si tyto příběhy postupně představíme. První díl najdete na stranách 8 a 9. Foto a text: rk



CHVÁLKOVICKÝ HLASATEL

občasník městské části Olomouc-Chvádkovice.

Vydává: Statutární město Olomouc, Komise

městské části Olomouc-Chvádkovice.

E-mail: kmc.chvalkovice@seznam.cz

Redakce:

Redaktorka: Radka Kunovská

E-mail redakce: redakce1@exaprint.cz

Grafické zpracování a tisk:

Exa Print – Design, s. r. o., Střední Novosadská
4, 779 00 Olomouc,

tel.: 775 705 170,

E-mail: obchod@exaprint.cz

ÚVODNÍK

Vážení spoluobčané,
po roční odmlce, způsobené provozními důvody, dostáváte do schránek další číslo Chvádkovického hlasatele. V prvním letošním čísle se Vám představují chvádkovické spolky, místní základní škola a Domov seniorů Pohoda. V dalším čísle bychom Vás již rádi informovali o plánovaných investičních akcích, které se dotknou života naší městské části, o problémech spojených s údržbou a čistotou veřejné zeleně a komunikací v naší městské části nebo o plánovaných oslavách ke 100. výročí vzniku republiky. Přeji Vám hezké jarní dny a těším se na shledání na některé z akcí, které se budou konat v naší městské části.

PhDr. Bohumil Šíp,
předseda městské části č. 6 Olomouc-Chvádkovice



Nenechte si ujít nezapomenutelný hudební zážitek

Podmanivé a exotické vystoupení ženského pěveckého sboru z Jižní Koreje v chválkovické sokolovně se loni setka-
lo s velkým ohlasem všech přítomných diváků. Také letos přichází komise s hudební lahůdkou.



Vystoupení ženského pěveckého sboru z Jižní Koreje měl loni úspěch. Foto: Bohumil Šíp

„V rámci Svátků Písní a Svátků města jsme byli loni jedinou městskou částí, které se podařilo s pořadatelem vyjednat a uskutečnit koncertní vystoupení mimo střed města, kde po léta festival probíhá,“ informoval předseda komise městské části Chválkovice Bohumil Šíp. Stejně jako v loňském roce se komisi podařilo vyjednat vystoupení pěveckého sboru v prostoru místní sokolovny, a to díky spolupráci s pořadatelem Svátků Písní a Svátků města - odborem vnějších vztahů a informací Statutárního města Olomouc a společností Festa Musicale. Chválkovice se tak aktivně účastnily festivalu, který má více než čtyři desítky let dlouhou tradici. Mezinárodní festival pěveckých sborů Svátky Písní Olomouc vznikl v roce 1972 pod názvem Olomoucký festival dětských pěveckých sborů. Cílem pořadatelů festivalu je hlavně po-

pularizace sborového zpěvu, podpora a rozvoj sborových těles. Od roku 2015 je festival spojen se Svátky města, což přináší pěveckým sborům velké množství aktivit, kterým se během svého pobytu v Olomouci mohou věnovat.

Na jaké vystoupení se mohou chválkovičtí občané těšit, zůstává zatím tajemstvím. Jisté je, že proběhne v rámci 46. ročníku Svátků Písní a Svátků města v týdnu od 28. do 31. května. Závěrem

Bohumil Šíp dodává: „Plakáty informující o akci budou v oficiálním programu, na výlepových plochách a na vývěskách komise městské části. Již nyní jste všichni srdečně zváni.“ (rk)



Pořad ukazuje, jak se žije v Chválkovicích

Jak se žije v Olomouci? Tuto otázku si položili tvůrci stejnojmenného pořadu, který vysílá během loňského roku televizní kanál TV Morava. Mezi sedmadvaceti městskými částmi Olomouce byly v dubnu představeny také Chválkovice.

Dilem, který je věnovaný Chválkovicím, a který připravili Martin Dušek a Vítězslav Mikulčík, provedl diváky předseda komise Bohumil Šíp. Dle informací z Odboru vnějších vztahů a informací měli diváci možnost stručně se seznámit nejen

s historií jednotlivých městských částí na území Statutárního města Olomouc, ale i s problémy nebo s úspěchy městských částí a jejich občanů. Jelikož se pořad těšil velké sledovanosti, je pro letošní rok naplánováno pokračování. Další díly jsou zaměřeny na investiční realizace v jednotlivých městských částech a budou se vysílat v průběhu celého kalendářního roku. Video jsou dostupná na internetových stránkách www.tvmorava.cz a www.olomouc.eu.

(rk)



Dilem o Chválkovicích provází předseda komise Bohumil Šíp. Foto: www.tvmorava.cz

Jednání komise jsou veřejná

Jednání komise jsou veřejná a je zde možné uplatnit podněty, připomínky, názory a dotazy týkající se městské části Chválkovice.

Do programu jednání patří přehled o plnění úkolů z minulých jednání komise, projednání doručené korespondence, informace o vyřízení korespondenci, projednání podnětů občanů a různé.

Jednání komise se koná v budově Základní školy Olomouc-Pavlovičky

v Gorkého ulici, přičemž začátek je vždy v 18 hodin. Komise se schází jednou měsíčně (s výjimkou srpna), obvykle ve středu. Termíny jednání pro tento rok jsou 11. dubna, 16. května, 13. června, 4. července, 12. září, 10. října, 7. listopadu a 5. prosince. Termíny jednání, jejich případná změna a také zápisy z jednání jsou zveřejněny na webových stránkách www.olomouc.eu/samosprava/komise-mestskych-casti/chvalkovice.

(rk)

Chválkovický Sokol má za sebou oslavy 110. výročí

V loňském roce připomněli chválkovičtí sokoli 110. výročí založení tělocvičné jednoty Sokol v Olomouci-Chválkovicích.

V září vystoupili na Horním náměstí v Olomouci předškolní děti, rodiče a děti. V rámci doprovodného programu bylo připomenuto 110. výročí založení TJ Sokol Olomouc-Chválkovice a zástupce České obce sokolské dekoroval prapor jednoty pamětní stuhou za přítomnosti představitelů

statutárního města Olomouc a župy Olomoucké-Smrčkovy. I přes nepříznivé počasí měl program velký úspěch a shlédlo jej kolem 500 diváků. Tento den došlo také k předání Sletové štafety 2017, která symbolicky odstartovala nácvik na XVI. všesokolský slet 2018 v Praze.

Bc. Zdeňka Václavková, náčelnice TJ

Foto: archiv TJ Sokol, Bohumil Šíp



Díky TJ Sokol je ve Chválkovicích veselo

Společenský ples, maškarní bál, dětský karneval nebo loutková představení pro děti – to jsou jen některé z akcí, které každoročně pořádá Tělocvičná jednota Sokol ve Chválkovicích.

Výrazně tak svou činností přispívá ke společenskému dění ve Chválkovicích, kde si na své přijdou děti i dospělí. Další akce jmenuje náčelnice Tělovýchovné jednoty Zdeňka Václavková: „Pořádáme také sportovní odpoledne, veřejná cvičení, různé výlety a zapojujeme se do celostátní akce s názvem Noc sokoloven.“

Ve spolupráci s Komisí městské části č. 6 Olomouc–Chválkovice a Sborem dobrovolných hasičů Chválkovice pořádá Tělovýchovná jednota Sokol každý rok v předvečer výročí vzniku Československé republiky lampionový průvod. „Tradičně bývá průvod zakončen u pomníku padlým na Selském náměstí, kde jsou za zvuků státní hymny položeny věnce a je vzpomenu na ty, kteří se zaslou-



Jednou z akcí, kterou chválkovický Sokol pořádá, je slet čarodějnic. V loňském roce se kvůli nepříznivému počasí konal v sále sokolovny. Foto: archiv TJ Sokol

žili o vznik republiky,“ dodala náčelnice Zdeňka Václavková.

Kromě akcí, které oživují dění ve Chválkovicích, nabízí samozřejmě TJ Sokol i pohybové aktivity pro dospělé, rodiče s dětmi

i seniory. „Žactvo se zúčastňuje soutěží ve sportovní všestrannosti, v zálesáckém závodu zdatnosti a také reprezentuje Sokolskou župu Olomouckou–Smrčkovu v ústředních kolech těchto soutěží,“ uzavírá Zdeňka Václavková. (rk)

Chválkovický Sokol od historie až po současnost

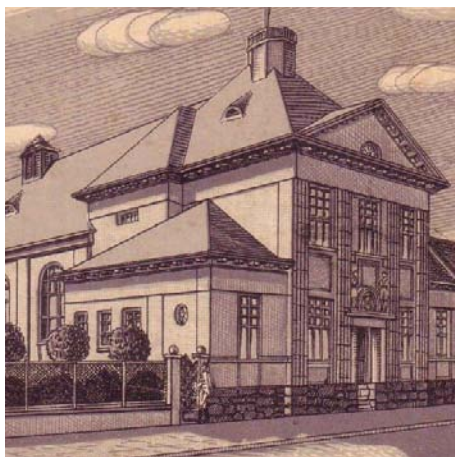
Na počátku chválkovického Sokola stály dvě desítky nadšenců. Ti založili 20. října 1907 TJ Sokol Olomouc–Chválkovice, který tak na podzim loňského roku slavil 110 let od svého založení. Představme si jeho další osudy.

Nelehké období války

V roce 1909 cvičilo již 81 mužů a 14 žen. Cvičilo se v pronajatém sále hospody a cvičenci se zúčastňovali veřejných cvičení a VI. všesokolského sletu v Praze v roce 1912. Činnost jednoty byla přerušena v roce 1914, kdy byla vyhlášena první světová válka. Do armády bylo z řad členů TJ Sokol Olomouc–Chválkovice povoláno 57 mužů, z nich 23 vstoupilo do legií. Chválkovičtí sokolové sehráli významnou roli v roce 1918 jako bezpečnostní služba. Strážili železniční mosty z Olomouce po Hlušovice a pevnůstku č. II ve Chválkovicích, kde byla uskladněna munice.

Základní kámen sokolovny byl položen

Přes veškeré válečné útrapy sokolská myšlenka nezanikla, naopak v roce 1919 byl založen fond na výstavbu sokolovny a 7. března 1920 na počest 70. narozenin prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka



Chválkovická sokolovna na historické pohlednici. Reprofoto: archiv TJ Sokol Olomouc–Chválkovice

předal výbor tělocvičné jednoty svým členům sokolský prapor, jehož replika byla zhotovena ke 100. výročí založení tělovýchovné jednoty. Základní kámen sokolovny byl položen 24. února 1924 a již 12. srpna 1924 byla stavba dokončena a zkolaudována.

Zrušení a oživení sokolské činnosti

V průběhu druhé světové války byla činnost sokolské organizace zrušena. Při osvobozovacích bojích v květnu 1945 byla budova sokolovny poškozena. Po válce byly všechny škody na budově odstraně-

ny. Členové tělocvičné jednoty uspořádali okrskové sletové cvičení v roce 1948 a zúčastnili se XI. všesokolského sletu v Praze a pak byly jedinou činností ve chválkovickém Sokole jen výborové schůze. V letech 1976 až 1990 byl předsedou chválkovické tělovýchovné jednoty Zdeněk Skácel. Za jeho předsednictví se činnost začala oživovat v duchu sokolského odkazu a 7. března 1990 vstoupila jednota do svazku České obce sokolské. Starostou byl zvolen Zdeněk Skácel a v této funkci působil až do roku 2009, kdy podlehl těžké nemoci.

Dění v posledních letech

Novým starostou byl zvolen Antonín Skácel. Za jeho obětavé práce a nezištné pomoci dobrovolníků z řad členů a výboru jednoty byly od roku 2009 provedeny významné opravy sokolovny. V loňském roce probíhala oprava havarijního stavu kanalizace, která prochází předsálím a šatnou sokolovny, oprava pánských toalet a oprava podlahy předsálí a šatny. Veškeré stavební opravy byly a jsou velmi nákladné a bez finanční podpory statutárního města Olomouce, Krajského úřadu Olomouckého kraje, České obce sokolské a Župy Olomoucké–Smrčkovy by nebylo možné tyto opravy uskutečnit. (rk)

Přípravy na všesokolský slet jsou v plném proudu

V tomto roce čeká nejen chválkovické sokoli velká událost. Na první červenecový týden je totiž naplánovaný všesokolský slet. Již šestnáctý ročník sletu se uskuteční tradičně v Praze.

XVI. všesokolský slet připravuje Česká obec sokolská v rámci oslav 100. výročí vzniku samostatného Československého státu. A chybět zde samozřejmě nebudou ani Chválkovičtí, kteří se účastnili všech čtyř porevolučních sletů v letech 1994, 2000, 2006 a 2012. „Sletové skladby na letošní slet nacvičujeme už od loňského roku,“ uvedla náčelnice Tělovýchovné jednoty Zdeňka Václavková.

Zorganizovat takto rozsáhlou akci vyžaduje samozřejmě velký časový předstih. Pořádání sletu bylo schváleno už v roce 2013, slavnostní představení hromadných skladeb se uskutečnilo v listopadu 2016.

„V případě zájmu se mohou občané



Ženy TJ Sokol Olomouc–Chválkovice na XIV. všesokolském sletu v Praze 2006 – hromadná skladba „Léto“. Foto: archiv TJ Sokol

ještě zapojit do probíhajícího nácviku, a to do nácviku sletové skladby dorostenců a mužů s názvem Borci a skladby Cirkus, která je určená pro starší žac-

tvo, tedy pro dívky a chlapce ve věku od dvanácti do patnácti,“ informuje závěrem Zdeňka Václavková.

(rk)



Dorostenky a mladší ženy TJ Sokol Olomouc–Chválkovice na XV. všesokolském sletu v Praze 2012. Foto: archiv TJ Sokol

Zajímavosti ze světa všesokolských sletů

- Jako I. všesokolský slet je uváděna Jubilejní slavnost Sokola Pražského v roce 1882.
- IX. slet konaný v roce 1932 byl věnován 70. výročí vzniku Sokola a 100. výročí narození Miroslava Tyrše za účasti prezidenta T. G. Masaryka.
- Jubilejní X. všesokolský slet se uskutečnil v Praze v roce 1938. Čtyřhodinový pochod hlavním městem se stal národní manifestací Sokolů

před nastupujícím nacismem. Sokolové z obsazeného Rakouska šli pod vlajkou s hákovým křížem, která pro ně byla povinná.- Následující XI. slet se konal po desetileté přestávce způsobené II. světovou válkou. Mezi sokolskými dorostenkami cvičila také dcera Milady Horákové, Jana.
- Jelikož přestal Sokol po začlenění do systému sjednocené tělovýchovy na 41 let samostatně fungovat, ne-

konaly se ani všesokolské slety. Ty byly nahrazeny Celostátními a Československými spartakiádami.- Teprve v roce 1994 byl uspořádán XII. slet. Stalo se tak po listopadové revoluci v roce 1989, po níž byl Sokol obnoven.
- Další slety byly v Praze uspořádány v letech 2000 a 2006 a novinkou zde byla večerní a noční vystoupení.
- Zatím poslední všesokolský slet proběhl v roce 2012.

PŘEHLED PŘIPRAVOVANÝCH AKCÍ NA 1. POLOLETÍ 2018:

- 30. 4. slet čarodějnic
- 19. 5. místní veřejné sletové cvičení
- 2. 6. slet župy Olomoucké–Smrčkovy
- 16. 6. krajský slet v Přerově
- 30. 6. až 6. 7. XVI. všesokolský slet v Praze

Škola láká děti i rodiče na zajímavé akce

Základní a Mateřská škola Gorkého patří ke školám rodinného typu. Nejde jen o otázku velikosti, ale především o přístup k žákům a jejich rodinám. Škola tradičně pořádá několik akcí, na které jsou zváni rodiče i přátelé školy a zapojena je také do řady projektů. Pořádali jsme si o nich s pedagožkou školy Zuzanou Pustinovou.

Mezi tradiční akce většiny škol patří škola v přírodě. Pořádá ji také Základní škola Gorkého?

Samozřejmě. Letos se uskuteční od 11. do 15. června. Cílem tohoto týdenního pobytu je ukázat dětem, že učení může být zábava, že existuje i realita mimo televizní a počítačovou obrazovku a že se nemusejí spoléhat jen na své chytré telefony, ale mohou tvořit a přemýšlet samy za sebe. Ve smíšených družstvech se navíc učí spolupracovat a pomáhat si, což přispívá ke zlepšování vztahů v rámci celé školy. Kulisou tohoto dění bude i letos malebné prostředí CHKO Jeseníky, ubytování poskytně hotel Dlouhé Stráně v Loučné nad Desnou.

V březnu na vaší škole proběhly dny otevřených dveří. Na jakou další událost byste rodiče ráda pozvala?

Ano. K uspořádání další akce vybízí ukončení školního roku, a tak se v pátek 22. června rodičům a přátelům otevře škola podruhé. Na zahradní slavnosti se rozloučí letošní devátá třída a proběhne přivítání nových prvňáčků. Program okoření vystoupení tanečního kroužku, samostatná čísla talentovaných tanečnic z řad žáků a nebude chybět ani hudební program. Na návštěvníky budou čekat stanoviště, na kterých si budou moci



Návštěva zástupců školy (zleva ředitel Mgr. Vladislav Tesařík, koordinátorka za ČR Mgr. Andrea Procházková a Mgr. Zuzana Pustinová) u Okresního ředitele národního vzdělávání Ibrahima Çelika (zcela vpravo), Balikesir, Turecko, 2017. Foto: archiv ZŠ Gorkého

zasoutěžit o drobné ceny. Bude zajištěn také stánek s drobným občerstvením.

A co projekty? Škola Gorkého je zapojena hned do několika.

Naše škola je zapojena například do projektů podporujících zdravou výživu Ovoce do škol a Mléko do škol, soutěž ve sběru starého papíru s vtipným názvem Volá tapír, třídte papír, či Erasmus.

Erasmus je oblíbeným vzdělávacím programem. Můžete přiblížit, jakým způsobem se škola zapojuje?

Zdokonalování jazykových dovedností je samozřejmě velice důležité, takže jsme v rámci programu Erasmus+ zapojeni do projektu s názvem Další krok poznávání společenského života prostřednictvím angličtiny. Jedná se o dvouletý projekt, v jehož průběhu učitelé navštěvují partnerské školy a mimo jiné zdokonalují své jazykové dovednosti. V loňském školním roce se naše škola stala první hosti-

telskou institucí a žáci si mohli vyzkoušet komunikaci v angličtině s mluvčími z různých zemí. V únoru proběhla návštěva Litvy, v květnu se chystá návštěva Bulharska.

Jak je na tom škola, co se týká sportovních aktivit?

Například se zapojujeme do celorepublikové akce nazvané Odznak všestrannosti olympijských vítězů. Její vznik iniciovali dva zlatí desetibojaři Robert Změlík a Roman Šebrle. Žáci do předem stanoveného data plní devět disciplín základních a k tomu jednu ze tří volitelných. Přes okresní a krajské kolo se mohou probíjet až do republikového finále. Organizátorem okresního kola, které proběhne 27. dubna, je právě Základní škola Gorkého.

Letní prázdniny znamenají pro žáky i učitele zasloužené volno. Za zdmí školy však tentokrát s odchodem žáků ticho a prázdno nebude, že?

Přesně tak. V průběhu letních prázdnin dojde v budově školy k realizaci akce „Vznik odborných učeben pro polytechnické, přírodovědné a ICT vzdělávání“. Základní škola Gorkého je jedna ze sedmi škol, která se do společného projektu zapojila. Díky němu budou zmodernizovány a vybaveny učebny přírodopisu, informatiky, fyziky a chemie, kuchyňka, multimediální učebna a učebna jazyků a rovněž bude zabudován výtah, aby se škola mohla stát bezbariérovou.

Děkuji za rozhovor.

Radka Kunovská

Domov seniorů Pohoda prošel rozsáhlou rekonstrukcí



Zaměstnanci Pohody pořádají pro seniory mnoho aktivit a akcí, při kterých se všichni dobře baví.

Na okraji Chválkovic se již více jak 73 let nachází rozsáhlý komplex budov, které se stále rozšiřují. Původně to byl Chudobinec, později Domov důchodců, následně Domov důchodců a penzion a v současné době Domov seniorů Pohoda Chválkovice.

Kromě názvu se v průběhu času měnila také jeho kapacita. „V současné době zde žije 326 klientů, kterým je poskytována služba zvaná domov pro seniory,“ uvedl vedoucí sociálního úseku Domova seniorů Pohoda Lubomír Vraj.

Službu chráněné bydlení využívá 61 klientů. Historie této organizace je velmi zajímavá a bohatá, proto vzpomíná Lubomír Vraj pouze na

jednu perličku: „Prvními obyvateli paradoxně nebyli senioři, ale děti z vybombardovaných Drážďan.“

V posledních pěti letech prošel komplex rozsáhlou modernizací. Ještě v roce 2013 byly pouze dva pokoje jednolůžkové. V současné době jich je 191. Dříve byly společné toalety pro celou chodbu, nyní jsou toalety ke každé buňce. A tak by se dalo dlouze pokračovat.

Stavební a technické parametry služby jsou důležité. Mnohem důležitější je ale kvalita poskytovaných služeb. „Každoročně se provádí průzkum spokojenosti klientů. Tento průzkum se dělá anonymně a dělají jej studenti, kteří nejsou s organizací přímo spojeni. Dlouhodobě se

ŽIVOT V POHODĚ

- Pomáhá lidem dále rozvíjet a prožít podzim života v prostředí, které částečně supluje domov, a to s vysoce odbornou péčí.

- Poskytuje velké množství aktivit, které respektují mentální a fyzickou úroveň klientů.

- Nabízí prostřednictvím kvalifikovaného personálu podanou ruku při zajištění nejvyšší možné kvality života pro rodiny a jejich blízké.

- Poskytuje klientům veškerý komfort jak po stránce ošetrovatelské, tak formou rehabilitací a služeb, jako je kadeřník, pedikúra či kantýna.

- Okolní příroda motivuje klienty a jejich rodinné příslušníky k pobytu venku a procházkám po okolí. Jsou zde krásná zákoutí, která obzvláště v letních měsících poskytují stín – nová pergola. Příjemné posezení je pro klienty na lavičkách u rybníčku.

celková spokojenost klientů drží nad 90 procent,“ informoval Lubomír Vraj. Jedná se především o těžkou práci ošetrojícího personálu, sociálních pracovníků, kuchyně, údržby i administrativního úseku.

Závěrem přiblížil Lubomír Vraj rekonstrukci, která proběhla v loňském roce: „Máme za sebou masivní rekonstrukci koridoru spojující budovu B s chráněným bydlením a oddělením E.

K 1. lednu tohoto roku bylo vytvořeno nové oddělení E2, kde našli svůj nový domov především lidé z chráněného bydlení.“ A nezapomíná dodat, že „veškeré změny probíhaly za plného chodu a nasazení zaměstnanců, kterým patří velký dík.“ (rk)



Prostor k zábavě a hrám nabízí nejen interiér domova, ale také příjemná zahrada. Foto: 3x archiv Domova seniorů Pohoda



Chválkovické sochy: Pomník s Pannou

1. díl

Poutník s andělem, svatý Jan Nepomucký, Hanačka. To jsou jen některé ze soch, které se ve Chválkovicích nacházejí. Nezřídka kolem nich procházíme či projíždíme, ovšem máme ponětí o důvodu jejich vzniku? Každá z nich skrývá zajímavý příběh, který si postupně odhalíme v novém seriálu.

První díl připomene smutné výročí, které se vzta-huje k pomníku se sochou Panny Marie nacházející se na křižovatce ulic Švabinského a Pastoušky. Mo-numentální pomník představuje modlíci se Pannu Marii Lurdkou, která stojí na podstavci tvořeném z kamenných bloků. Uprostřed soklu je umístěna deska s nápisem: „Památka na nešťastnou smrt Vincence Švestky. 28. července 1908.“

Co se však v osudný den před 110 lety stalo? Jaký příběh se skrývá za nešťastnou smrtí? Vzhledem k tomu, že událost otřásla nejen Chválkovicemi, ale i okolím, byla velice detailně popsána v dobovém tisku, jako byl Pozor, Našinec či Selské noviny. Redaktoři tehdy používali titulky Krvavá dožatá, Čeledín vrahem nebo Surový čeledín a my dnes díky jejich článkům můžeme příběh podrobně převyprávět.

Začalo to nevinnou zábavou

Byla sobota 25. července 1908. Den jako každý jiný, chtělo by se říci. Avšak Chválkovice žily v oněch dnech slavností nazývanou obžínky, dožatá, či nám nejbližší dožínky. Ukončení žní na jedné straně, odměna za práci na straně druhé. Když chystal hospodář Čeněk Švestka pro své čeledíny a děvečky na statku zábavu, nikdo netušil, jak strašně tato původně veselá noc skončí.

Jak bylo zvykem, připravila po práci na polích hospodyně vydatnou večeři, po které následovala ve stodole hospodáře taneční zábava. Statkem se tak nesly zvuky harmoniky, bubnů a činel. Bylo veselo, tančilo se a samozřejmě pilo. Jedním z čeledínů byl dvaadvacetiletý František Klimeš, který se nejprve s ostatními v klidu bavil, později však opojen tvrdým alkoholem, začal tanečníkům podrážet nohy a choval se neslušně. Na prosby děvčat, aby šel spát, však nereagoval a pokračoval ve výtržnictví. Proto požádali hospodyně, aby vzbudila manžela, který se mezitím již odebral ke spánku. Také on výtržníka napomínal, aby se utišil, ovšem ani jeho slov Klimeš nedbal. Hospodář ho tedy chytil kolem pasu a odvedl do stáje, kde ho nechal za dveřmi zavřenými na zavoru.

Marná pomoc – smrtelné bodnutí

Opilý Klimeš ale nedal pokoj, na dveře silně tloukl a nadával. Čeněk Švestka se proto vracel zpět, aby ho



Smutnou událost připomíná pomník se sochou Panny Marie, foto: Radka Kunovská, 2018

konečně umravnil, což se mu však stalo osudným. Hospodářova dcera Marie s dalšími účastníky zábavy už jen viděla, jak Klimeš jejího otce tlačí k zemi. Když mu běželi na pomoc, stihl ještě vykřiknout: „Pozor, on má nůž!“ Těžce zraněného hospodáře, bodnutého do břicha, odvedly dcery s matkou do bytu a ihned bylo posláno pro obvodního lékaře, který poskytnul první pomoc a nařídil bezodkladné dopravení do zemské nemocnice.

Rázem umrl na statku smích a bylo slyšet jen use-davý pláč. Z novin se dočítáme, že „nemohlo umění lékařské pomoci tam, kde bylo poranění – jak soud-ní pitvou zjištěno – povahou svou absolutně smrtel-né. V prvních chvílích přece byla naděje, třebaš jen malá, že se podaří raněného, muže to silného sval-stva, zachrániti při životě. Zatím on svému poranění dne 28. července, tedy čtvrtého dne, podlehl...“ Su-rová rána, kterou zasadil Klimeš svému hospodáři do břicha, měla mít za následek poranění vnitřností a podle tehdejších zpráv i přeříznutí několika žeber.

Verdikt byl vyřčen

Ještě v osudnou noc byl Klimeš zatčen četníky, kteří jej dopravili ke krajskému soudu. Ke svému činu se čeledín doznal, hájil se však tím, že Švestku nechtěl zabít, jen prý poranit. Klimeš byl žalován pro zlo-

Marií připomíná 110 let starou tragédii

čin zabití dle vyšší trestní vazby proto, jelikož „jemu za oběť padl hospodář, k němuž on jako ke svému službodárci, byl ve zvláštním závazku,“ informuje dobový tisk.

Olomoucký soud rozhodl, že Klimeš dostane šestile-tý těžký žalář, což bylo vězení „zpestřené“ občasný-mi potravinovými pústy (chléb a voda), spánkem na tvrdém loži (holých deskách bez slamníku) a uzav-řením v temnici (nejdéle tři dny za sebou a pak opět až po týdnů; dohromady maximálně 30 dní v roce).

V říjnu 1908 byl František Klimeš z olomoucké trest-nice spolu s dalšími sedmi muži převezzen do věznice v Plzni, která byla určena pro těžké zločince a dlou-hodobě odsouzené.

Kdo vlastně byl Vincenc Švestka?

Vincenc neboli česky Čeněk Švestka byl velmi zná-mý nejen ve Chválkovicích, ale také v okolí a to mimo jiné díky tomu, že provozoval povoznictví. Byl rolníkem, který žil se svojí rodinou v domě číslo 45. Byl švagrem starosty pana Křepelky, devět let byl členem obecního výboru. Při roční valné hromadě, konané osm měsíců po hrozné události, bylo na něj vzpomínáno jako na velmi horlivého a obětavého člena.

Archivní materiály, jako jsou matriky či sčítání oby-vatel v letech 1900 a 1910 nám dávají nahlédnout do

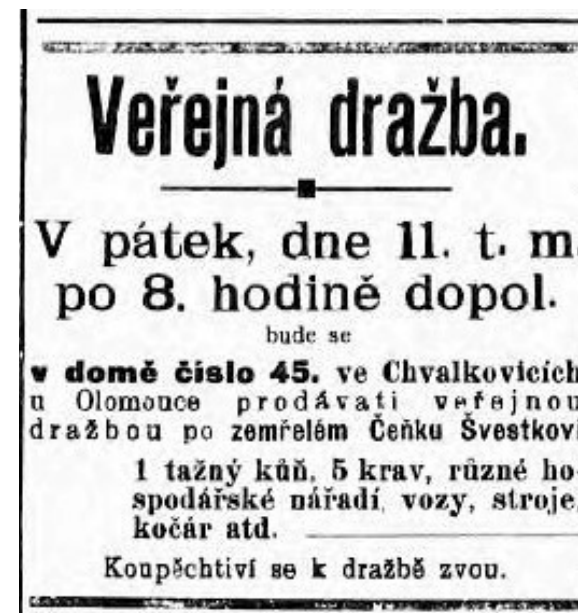
života hospodáře Švestky detailněji. Můžeme tak zjistit, že osm let před jeho nečekanou smrtí žilo na jeho statku hned čtrnáct osob. Kromě něj to byla jeho o čtyři roky mladší manželka Cecílie, dcery Růžena, Cecílie a Marie a syn František, dále Čenková matka Julie (otec už tou dobou nežil) a jistý František Ga-žárek (snad otec manželky Cecílie). Statek obývali také čtyři čeledíni a dvě děvečky, přičemž Klimeš mezi ně tehdy ještě nepatřil, ten na statek přišel te-prve asi rok před hrůznou událostí.

Pár dní po pohřbu, na začátku srpna 1908, bylo v novinách vytištěno poděkování truchlící rodiny. Noviny Pozor informovaly formou inzerce o veřej-né dražbě, na kterou byli zvaní všichni „koupěchtí-ví“. V domě zemřelého hospodáře byl prodáván je-den tažný kůň, pět krav, různé hospodářské nářadí, vozy, stroje, kočár a další.

Na památku hospodáře byl ve Chválkovicích posta-ven pomník, který má připomínat „muže v nejlep-ších ještě letech, zdravím kypícího, rolníka boдрého a váženého.“

Kdy a kdo jej vytvořil? Byla zadavatelem rodina nebo obec (vždyť se jednalo o dlouholetého člena obecního výboru)? Proč stojí právě na místě, kde jej dnes vidíme, když hospodářův dům č. 45 stával jin-de? Tyto otázky stále ještě čekají na odpovědi.

Radka Kunovská



V tisku nazvaném Pozor bylo nejméně ve dvou číslech vydáno oznámení o veřejné dražbě zvířat a strojů z pozůstalosti Vincence Švestky. Zdroj: Pozor, číslo 172. (Vlevo.) Poděkování truchlících pozůstalých vyšlo v dobovém tisku – Selských listech, Pozoru i Našinci. Zdroj: Našinec, 7. 8. 1908, číslo 95. (Vpravo.)



NAPIŠTE NÁM

Dosud se nepodařilo vypátrat detaily vzniku památníku. Kdy a kým byl památník se sochou Panny Marie vytvořen? Proč stojí právě na tomto místě? V případě, že znáte odpovědi na tyto otázky, nebo máte jiné informace týkající se článku, v nejlepším případě i fotografie, budeme rádi, když napíšete autorce textu na email: redakce1@exaprint.cz. Uvítáme také podněty a materiály k článkům týkající se zajímavostí, historie a dalších soch Chválkovic.

Bernard Šafařík ml.: Nová zbrojnice snad

Sbor dobrovolných hasičů Olomouc–Chválkovice má za sebou nabitý rok a neméně zajímavý rok před sebou. Jaký byl uplynulý rok, co se plánuje do toho letošního, co je Chvádrož a jak to vypadá s výstavbou nové zbrojnice. O tom a dalším jsme si povídali se starostou chválkovických hasičů, panem Bernardem Šafaříkem ml.

V roce 2014 vyšla v prosincovém čísle Chválkovického hlasatele zpráva o přípravě stavby nové požární zbrojnice. Jak to vypadá s výstavbou nyní?

O chystané výstavbě zbrojnice na rohu Selského náměstí a ulice Stejskalovy již bylo několikrát informováno v médiích i v minulých vydáních Chválkovického hlasatele. Pevně doufám, že se tento projekt konečně chýlí ke zdárnému konci a nová zbrojnice bude v horizontu dvou let postavena. Pro naši bohatou činnost je nezbytně nutné vyhovující zázemí. To již řadu let postrádáme v naší staříčké zbrojnici. V loňském roce se ale vše posunulo o velký krok dopředu. Doufám, že nebudu moc předbíhat, když prozradím, že by se mělo začít stavět na jaře tohoto roku.

Jak byste zhodnotil činnost sboru v uplynulém roce – co se týká kulturních a sportovních akcí?

První lednovou neděli jsme byli na místním hřbitově uctít památku a zapálit svíčku zemřelým členům, kteří se o náš sbor starali v minulosti. Poté následovala výroční valná hromada v místní sokolovně. Co si pamatuju, byla to jedna z nejlepších. Měsíc únor se již tradičně nese ve znamení příprav na náš hasičský ples. I loni se nám vydařil.



Zastoupení má sbor v mužské i ženské kategorii. Foto: archiv SDH Olomouc-Chválkovice

V měsících březnu, dubnu a květnu se nejvíce věnujeme zvelebování našeho hasičského areálu u fotbalového hřiště. V předloňském roce se nám povedlo vybudovat nové posezení pro návštěvníky našich akcí, kterému říkáme „Tribuna JIH“.

V srpnu spolupřádáme hasičský tábor v Čermné ve Slezsku pro mladé hasiče. Nemohu také zapomenout na naše historické vozidlo, se kterým jsme zvaní na mnoho akcí. Loni jsme například povozili děti na dětském dnu SK Chválkovice, předloni jsme s ním byli na výstavě historických požárních stříkaček ve Vysokém Mýtě. V měsíci říjnu již několik let spolu s místním Sokolem a komisí městské části jdeme v čele lampionového průvodu k pomníku Tomáše Garrigua Masaryka na Selském náměstí.

Akcí pořádáte opravdu hodně. Co plánujete v tomto roce?

Začátkem roku chystáme oblíbený tradiční hasičský ples. Chybět nebude Hanácká extraliga v požárním útoku mužů a žen. V loňském roce na námi pořádanou soutěž Hanácké extraligy zavítalo 44 soutěžících družstev. V červenci pak proběhne první ročník Pohárové soutěže v požárním útoku mužů, žen a mladých hasičů. Námi pořádané soutěže jsou velice kladně hodnoceny. Vždy máme skvěle připravenou trať, výborné občerstvení a dobré zázemí. Soutěžící se k nám proto rádi vrací. Je třeba připomenout, že soutěže jsou hojně navštěvovány i našimi chválkovickými spoluobčany. Mezi další připravované akce patří Slavnostní schůze ke 125. výročí založení našeho sboru a položení základního kamene u příležitosti zahájení výstavby nové hasičské zbrojnice. U těchto akcí zatím není možné stanovit datum. Vše záleží na počasí a za-



Starosta Sboru dobrovolných hasičů Bernard Šafařík ml., foto: archiv Bernarda Šafaříka ml.

hájení stavby, můžu ale prozradit, že tyto akce zřejmě spojíme v jednu, po domluvě se Statutárním městem Olomouc. O detailech budou občané včas informováni na vývěsce na zbrojnici a vývěsce komise městské části.

Hasičský sbor ale samozřejmě pouze nepořádá kulturní a sportovní akce, především jde o zasahování u požárů a podobně...

Ano, naše zásahová jednotka spadá od 1. ledna 2016 do kategorie JPO II s výjezdem do pěti minut od ohlášení události. V současnosti má jednotka 12 členů a 2 automobily. V roce 2016 jsme vyjeli k 34 zásahům, loni k 37 zásahům. Jedním z největších byl požár uskladněného oděvu v ulici Roháče z Dubé na Pavlovičkách v roce 2016. Zde zasahovali tři naši členové, po dobu devíti hodin. V loňském roce byl náročný 29. říjen kvůli vichřici „Herwart“. Celkem bylo 11 událostí v průběhu dne, odstraňování následků vichřice od Nové ulice, Povel, Černovír, Hodolany až po Droždín – popadané stromy, utržené střechy a podobně.

Mezi aktivity sboru patří také kroužek mladých hasičů. Prozradíte o něm víc?

Kroužek mladých hasičů jsme obnovili před čtyřmi roky po docela dlouholeté pauze. Začínali jsme úplně od nuly. Museli jsme pořídit nové hadice, dresy, lana, vzduchovky a mnohé jiné pomůcky potřebné pro hladký chod kroužku. Najít mezi námi nového vedoucího, nechat ho proškolit a konečně přivést nové mladé hasiče a pomáhat jim, jak jen budeme moci. Věřte, že po čty-

bude postavena v horizontu dvou let

rech letech začínáme pomalu sklízet ovoce této velice náročné práce.

Překvapily vás něčím děti v loňském roce?

Předloni naše děti připravily a nacvičily v průběhu zimních schůzek, které se konaly převážně v naší malé klubovně, společně se svými vedoucími krásné vystoupení na náš tradiční ples. Myslím, že většina z občanů ho viděla přímo na plesu. Zbytek chválkovických se ve velice krátké době dozvěděl, že naši mladí hasiči přímo v místní sokolovně za malou chvíli postavili za frenetického aplausu všech hostů našeho plesu novou hasičárnu. Bylo to opravdu něco, co tady ještě nebylo, a věřte mi, že jsem v tu chvíli cítil neskutečnou hrdost.

Popíšete nám, jakým způsobem pak děti strávily zbytek roku?

Po plesu již začala vesměs venkovní příprava na soutěžní sezonu. V průběhu jara, léta a podzimu se naši mladí hasiči zúčastnili 43 schůzek a tréninků, absolvovali kompletní hru Plamen, 6 závodů Ligy mladých hasičů okresu Olomouc v požárním útoku a tři pohárové soutěže.

Zbylou část roku si děti užívaly například na našem hasičském areálu, kde pouštěly draky, ozdobily okolí naší hasičárny vlastnoručně vydlabanými dýněmi, pomáhaly při hrabání listí. S rokem se loučily čertovskou stezkou, kterou jsme pro ně s našimi členy připravili v okolí hřbitova. Po absolvování následovalo opečení buřtů a pro rodiče jsme připravili velmi dobrý punč. Bylo to velice pěkné ukončení sezóny 2017.

Co kategorie dospělých? Jaké za sebou máte úspěchy?

V této kategorii máme zastoupení jak v ženské, tak mužské kategorii. Naše děvčata jsou velmi mladá a jedná se především o odchovankyně výše zmíněného dětského družstva. Závodit začala od předloňské sezony. Letos objela zhruba deset soutěží, na kterých především sbírala zkušenosti z požárního sportu. Přesto už zaznamenala první úspěchy, když v okrskové soutěži vybojovala krásné první místo a postoupila na kolo okresní.

Dalším našim ženským družstvem je Chvádrož. Tato zkratka se všeobecně vžíla pro společné družstvo děvčat z Chválkovic a Droždína. Našich děvčat bylo málo, droždínských také a tak jsme to dali do-

hromady, a tu káru už tlačíme devátým rokem. Chvádrož patřil v nedávné minulosti k předním družstvům především Hanácké extraligy, ve které se pravidelně umísťoval na předních příčkách. Poslední dva roky si však některá děvčata plnila mateřské povinnosti a tak následoval mírný ústup z vybojovaných pozic. I přes to ročně objedou průměrně dvacet soutěží a přivezou několik pohárů na naše policičky slávy.

To byly ženy. Jak je na tom mužská část sboru?

Ti letos zazářili nejvíce. Zúčastnili se jedenatřiceti soutěží a z nich sedmkrát stanuli na bedně. Náš mužský tým spolu běhá již pátou sezonu ve stejné sestavě. K tomu je potřeba připočítat kvalitní zimní přípravu, kterou jsme si vyzkoušeli vloni vůbec poprvé a která se nám osvědčila. Začali jsme již v lednu na našem cvičišti, přidali i výběhy do Černovířského lesa k nové vodárně. Vyzkoušeli si zahrát fotbal na zmrzlé trávě společně s fotbalisty SK Chválkovice.

No bylo toho hodně a rozhodně to přineslo ovoce. Až do posledního závodu jsme bojovali o celkové druhé místo na Olomoucké noční lize. Prasklá hadice ovšem byla proti.

I tak celkově 5. místo z 60 zúčastněných družstev v tomto prvním ročníku je obrovský úspěch. Dalšího úspěchu dosáhli naši muži v Tohatsu fire cupu kde v celkovém hodnocení obsadili krásné 2. místo.

Chtěl byste něco dodat na závěr?

Závěrem bych chtěl za náš dobrovolný sbor hasičů poděkovat za podporu statutárnímu městu Olomouc a Olomouckému kraji. Za příkladnou spolupráci především místním sokolům, fotbalistům a komisi městské části, na které se můžeme kdykoliv obrátit o pomoc. Místním firmám a podnikatelům za podporu při různých kulturních a sportovních akcích, ať už finanční či jinou.

A především pak chválkovickým občanům, kteří svou návštěvou naše akce podporují. Bez nich by nemělo cenu většinu z nich pořádat. A děkuji samozřejmě všem našim členům i těm, kteří nejsou našimi členy a přesto nám léta nezištně pomáhají při zajištění plesů, soutěží a jiných dalších našich aktivit. Jejich obětavé práce si cením.

Děkuji za rozhovor.

Radka Kunovská



Chválkovičtí hasiči pořádají během roku řadu kulturních a sportovních akcí. Mezi tradiční a oblíbenou patří Hasičský ples. Foto: archiv SDH Olomouc-Chválkovice

CO NAPŘÍKLAD CHYSTÁ SDH V TOMTO ROCE?

23. 6. ve 13 hodin Hanácká extraliga v požárním útoku mužů a žen v hasičském areále
6. 7. ve 14 hodin Pohárová soutěž v požárním útoku mužů, žen a mladých hasičů v hasičském areále

Za SK Chvádkovice kope na sedm desítek hráčů



Fotbalový klub SK Chvádkovice má za sebou dlouholetou tradici sahající až do roku 1924. Členové klubu jsou dle věku rozděleni do osmi kategorií hrajících okresní nebo krajské soutěže. „V sezoně 2016-2017 se náš tým po třech letech rozloučil s Olomouckým krajským přeborem, nyní nastupuje v I. A třídě,“ informoval předseda klubu SK Chvádkovice Michal Ponížil. Rezervní tým naopak postoupil ze IV. třídy do III. třídy. Dorostenci nastupují v Olomouckém krajském přeboru dorostu, mladší žáci své síly měří se soupeři ve II. třídě. Nejmladšími zástupci reprezentujícími chvádkovické barvy jsou hráči přípravek. „Sedmdesát aktivních hráčů od čtyř do jedenácti let je rozděleno do čtyř věkových kategorií a jejich soutěže probíhají formou turnajů,“ uzavírá Michal Ponížil. (rk), foto: archiv SK Chvádkovice

Důležité jsou sportovní úspěchy i sblížení občanů



SK Chvádkovice pořádá spoustu akcí. Malí návštěvníci nejvíce ocení oslavu dětského dne, která se koná na hřišti. Foto: archiv SK Chvádkovice



Během léta se pak děti zabaví na sportovním příměstském táboře, který klub připravuje každý rok. Foto: archiv SK Chvádkovice

Členská základna SK Chvádkovice se v loňském roce rozšířila na aktuálních aktivních 138 členů. Cílem členů klubu jsou ovšem nejen sportovní úspěchy, ale také komunitní rozvoj a vzájemné sblížení obyvatel Chvádkovic a okolí.

Během roku tak SK Chvádkovice pořádá řadu akcí pro děti i dospělé, mezi kterými nechybí oblíbený dětský den na hřišti. Ve výčtu akcí, které se v roce 2017 uskutečnily, pokračuje předseda klubu SK Chvádkovice Michal Ponížil: „Neben pro naše členy jsme uspořádali druhý ročník fotbalového plesu, turnaj starších pánů Andrés Cup, sportovní olympiádu pro děti základních škol, 45. ročník Memoriálu Miloslava

Mikšíka a sportovní příměstský tábor.“

Akce, které pořádá SK Chvádkovice, jsou návštěvnický oblíbené, a tak se v tomto duchu ponese také tento rok. Občané Chvádkovic i okolních městských částí se proto mohou těšit na již tradiční akce. Kromě akcí uvedených v přehledu níže jsou v plánu také další, jejichž datum ještě není přesně stanoveno.

„V červnu plánujeme uspořádat mezinárodní turnaj kategorií přípravek. Třetí ročník příměstského sportovního tábora se bude konat ve druhé půli srpna a to ve dvou až třech týdenních turnusech,“ uvedl Michal Ponížil.

(rk)

Akce 2018

- 26. 5. Dětský den
- 9./23. 6. Turnaj starších pánů Andrés Cup
- 28. 7. 46. ročník Memoriálu Miloslava Mikšíka

